

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆL31

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 17

Lýsingarprísir fyrri mnn: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 26 apríl 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 Arg.

„Manglende Omtanke“.

»Dimmalætting« hefur verið heldur súrlig í sínum hugskotum um hesa at rópa merkisverdu semju í Lögtinginum fyrri páskir. Og nú ónsdagin 16. apríl hefur hon eitt yvirilt av tí, føroysku blöðini hava skrivað um nevndu semju eisini sett fram í hesum súrliga, firtna tónalagnum.

Tað, ið »Føroya Sosial-Demokrat« hefur loyvt sær at seta fram, fellur nú als ikki væl í hennara visu og royndu eygu: Hann sýnir í sínum politiska óbúnaskapi ein »manglende Omtanke«, sum er at óttast av. Hann hevur í sínum óvitasliga hugsunnarloysi kanska gjørt ta vanlukku, at Thorstein Petersen, Richard Long og Poul Petersen, sum Fólkaflokkurin hevur valt at fara niður til Danmarkar, nú í sínum loysingarharta fara at halda, at »Føroya Sosial-Demokrat«, umboð Føroya Javnaðarmanna, eggjar teir til í evstu stund at skapa trupulleikar, so at einki kemur burtur úr semjuni og uppskotinum frá Lögtinginum uttan hin kalda »loysing«. Ja, mugu ikki Javnaðarmenn, sum ikki vóru loysingarhugaðir, halda, at hetta er ringt blaðumboð, teir hava!

Men tey, sum hava slíka hugsan, kunnu lesa uppaftur tað, ið »Føroya Sosial-Demokrat« páskaftan skrivaði um uppskotið frá Lögtinginum til stjórnarskipan, um har ikki varð ynskt eftir, at menn, sum fóru niður kundu komið til eitt úrslit og fingið okkurt gagnligt burtur úr samráðingunum; og at Føroya fólk var leitt og troytt av valgum og atkvøðum og toldu ikki, at spælt var longur við hesum fyrri landið so týðningarmikla máli.

Og tey, »Samhørighedsvennerne«, sum trúgva uppá, at »Dimmalætting« og Sambandsflokkurin eru bestu og gløggaðu verjurnar móti teirri vanlukku, at Føroyar verða skildar frá Danmark, kunna fara og kanna eftir, hvussu góð og full av »Omtanke« henda verja gjøgnum tíðirnar hevur verið. Um ikki tann atburður, haðani er fórdur, mangan hevur spilt og ikki gagnað tí, ið bundið kundi Føroyar og Danmarkar saman.

Skrivingarlag »Dimmalættingar« var so háttáð, meðan sendinevndin var niðri og undan fólkaatkvøðuni, at ein mátti spyrja, um blaðið hevði mist allan umtanka og ikki dugdi at skilja tað, ið hent var í Føroyum kriggsárin. Tað var mangur, ið mátti siga tað, at »Dimmalætting« við sínum argandi og ósandi skringingarlagi tá var hitt mælasta loysingarblað, í Føroyum var.

Og tann, ið sat í lögtingssalinum tann dagin, danska stjórnaruppskotið varð havt til viðgerðar, mátti siga, at var nakað stimbur og erpni í Fólkafloksmonnum, so mátti henda tala, formaður Sambandsflokksins helt, vera hin besta og mest eggjandi at gera teir til loysingarmenn.

Ti skal vera flutt fram her, at hasi erpnu, innballaðu orð, Dimmalætting skjýtur eftir Fø. Sosial Demokrati fella aftur á hana sjálva og leiðslu Sambandsflokksins.

Føroya Sosial Demokratir hevur hesa tíð ikki verið loysingarblað ella nú, eitt grundarlag til semju kom fram frá Tinginum, sett fram loysingarhóttanir. Hann hevur umboðað eitt fritt og frælst sýni á viðurskiptini millum Føroya og Danmarkar og mælt til, at vit bæði brátt og skjótt finna fram á eina holla stýrisskipan fyrri hesum landi, eina stýrisskipan, sum byggir á »verunleikar«, so at vit fáa høvi til at uppbyggja okkara land bæði mentunarlaga og materielt og tó í felagsskap við danska ríkið verja okkara tjóðskaparligu eyðkenni og mennast sum ein serstök demokratisk norrøn tjóð.

Um føroysku sendimenn, ið av landinum skulu fara, koma til tingingarborð og samráðast í hesum anda, kundu vit havt vónir um góða úrtöku.

Havnar Klubbi

hevur aðalfund sunnudagin tann 4. mai kl. 3½ s. p.

Dagsskrá:

1. Roknskapurin fyrri 1946.
2. Ymist.

Nevndin.

Kristian kongur Tíggjundi deyður.



Sunnukvöldið var stór mannfjöld, fleiri túsund, savnað saman uttan fyrri kongaslottið í Keypmannahavn, Amalienborg, har kongurin lá innanfyri um at slókna. Svarkleddir vaktarmenn komu út og inn. Tíðindamenn siga, at tað, sum merkti hesa mannamúgvu, ið stóð og biðaði eftir at fáa deyðsboðini frá konginum, var stílnin, ið á henni var. Ikki eitt tesk ella traðk hoyrdust, og um onkur skakaðist, hoyrði tú hini teska „stille“ til hansara. At endanum kom maður út og býtti blóð út millum fólkið.

Henda mynd kann avbera væl lýsa tað, ið var millum kong og fólk í Danmark. Ti tað er ikki ov nógv at siga, at hesin kongurin var ovurhonds høgt mettur og elskaður av fólki sínum, og man hava verið hin fólkakærasti kongur, Danmark hevur havt.

Kongadómið er gamalt í gærði, og mangir menn hava hildið, at tað er ein trong fornaldarleidv, ið illa hóskar til nútíðarsamfelagið. Men sum allir stovnar, ið gamlir eru og hava við sær siðir og skikkir, ið tykjast kunnu fjant og stírdur leikir, fær kongadómi eisini liv og virðing og tokki skapast um

tað av mannum ella monnum, ið sita í hásetinum. Tað er tross alt menniskjað, ið setir sín dám og er fært at livga slíkar gamlar og royndar institutið.

Og Kristian kongur av Danmark hevur nettupp í sínum persóni havt tær gávur, sum styrkja og stimbra kunnu ein slíkan gamlan stóvn, so hann ikki fyrri nútíðarmonnum kenst sum ein fornleivd, men at hann fær tokka til hansara og virðing fyrri honum.

Hann hevur dugað at mótt bæði høgum og lágun og kunnað sagt tað rætta orðið, ið hóskar til hin einstaka og til ta lötuna. Vit minnst tann høtiðarlaga dagin fyrri Danmark, tá ið kongur reið suður um hitt nýggja markið, ið sett varð millum Danmark og Týsklands, hvussu hann tá spontant dugdi at skapa ein stemning, ið gjørdist náttúrligur, ti hann var runnin av nókrum, sum var serstakt fyrri mannin. Hvítkleddar suðurjútskar smágentur stóðu við fönningunum fullt av blómum at heilsa konginum á sínum hvíta hesti. Tá stæðgaði kongurin og tók eina av smágentunum við blómum og setti hana frammanfyri sær á hestin, soleiðis reið hann gjøgnum hitt